

Obsah

Lexikální část – okruhy: „polní zemědělské práce“, „hospodářská usedlost“, „zemědělské nářadí a nástroje“, „dobytek“, „drůbež“

Předmluva	5
Obsah	7
ÚVODNÍ ČÁST	11
1. Základní údaje o Českém jazykovém atlase	11
1.1. Přímý terénní výzkum	11
1.2. Síť zkoumaných lokalit	11
1.3. Výzkumný program	12
1.4. Konfrontace tří jazykových vrstev	12
2. Seznam zkoumaných obcí	13
2.1. Venkovské lokality	13
I. Podkladová mapa sítě zkoumaných bodů	s. 15
II. Pomocná orientační mapa	s. 17
2.2. Městské lokality	18
2.3. Nemapované zahraniční lokality	19
3. Uspořádání komentářů a map	20
3.1. Formy jazykových map	20
3.2. Uspořádání mapových položek	20
3.3. Významové okruhy druhého svazku	20
4. Grafická stránka jazykových map	21
4.1. Grafické prostředky syntetizujícího zobrazení	21
4.2. Významová stránka grafických prostředků	21
4.3. Legenda	22
5. Komentáře	23
5.0. Celkové zaměření záhlaví	23
5.1. Soupis zachycených podob	23
5.2. Vymezení sledovaného významu a výsledky výzkumu	24
5.3. Jazykovězeměpisná situace	25
5.4. Charakteristika mapovaných výrazů	25
5.5. Doklady ze zahraničních obcí	26
5.6. Odkazy na jazykové atlasy	27
5.7. Doplnění sémanticky blízkou a kartograficky neřešenou položkou	27
6. Pravidelné regionální obměny	29
6.1. Seznam vokalických a konsonantických jevů	30
6.2. Abecední seznam podtržených hlásek	31
6.3. Soupis izoglos na mapách	32
PRO mapa A	s. 33
PRO mapa B	s. 35
PRO mapa C	s. 37
PRO mapa D	s. 39
PRO mapa E a F	s. 41
KOMENTÁŘE A MAPY	43
Vysvětlivky k jazykovým mapám	45
1 hospodář – mapa s. 47	46
2 hospodyně – mapa s. 49	48
výměnkář – mapa s. 51	50
výměnek – mapa s. 53	52
čeleď – mapa s. 55	54

6	čeledín – <i>mapa s. 57</i>	56	72	spodní část snopu – <i>mapa s. 189</i>	188
7	děvečka – <i>mapa s. 59</i>	58	73	strniště – <i>mapa s. 191</i>	190
8	selka – <i>mapa s. 61</i>	60	74	strniště po žitě – <i>mapa s. 193</i>	192
9	podruh – <i>mapa s. 61</i>	60	75	shrabané zbytky obilí na strništi – <i>mapa s. 195</i>	194
10	hospodářská usedlost – <i>mapa s. 63</i>	62	76	cep – <i>mapa č. 77 – mapa s. 197</i>	196
11	stodola – <i>mapa s. 65</i>	64	77	biják cepu – <i>mapa s. 197</i>	198
12	mlat – <i>mapa s. 65</i>	64	78	ošití bijáku – <i>mapa s. 199</i>	200
13	půle vrat – <i>mapa s. 67</i>	66	79	držák cepu – <i>mapa s. 201</i>	202
14	skládat snopy z vozu – <i>mapa s. 69</i>	68	80	svorník cepu – <i>mapa s. 203</i>	204
15	patro (ve stodole) – <i>mapa s. 69</i>	70	81	vrstva obilí k mláčení – <i>mapa s. 205</i>	206
16	perna – <i>mapa s. 71</i>	70	82	otep rovné slámy vymláčené cepy – <i>mapa s. 209</i>	207
17	oploteň – <i>mapa s. 73</i>	74	83/253.1	mlátit mlátičkou – <i>mapa s. 548</i>	210
18	stáj pro krávy – <i>mapa s. 75</i>	76	84	zcuchaná sláma – <i>mapa s. 211</i>	210
19	žlab pro krávy – <i>mapa s. 77</i>	78	85	úhrabky – <i>mapa s. 213</i>	214
20	jesle – <i>mapa s. 79</i>	80	86	osina – <i>mapa s. 215</i>	216
21	stáj pro koně – <i>mapa s. 81</i>	80	87	velký koš na úhrabky – <i>mapa s. 219</i>	218
22	chlívek pro vepře – <i>mapa s. 83</i>	82	88	lopata na vátí obilí – <i>mapa s. 221</i>	220
23	žlab pro prasata – <i>mapa s. 85</i>	84	89	obilní síto – <i>mapa s. 223</i>	224
24	dřevěný trámek v podlaže stání – <i>mapa s. 87</i>	86	90	velkooké obilní síto – <i>mapa s. 225</i>	226
25/252.1	plot – <i>mapa s. 547</i>	89	91	čistit obilí na velkookém síti – <i>mapa s. 227</i>	228
26	dřevěný sloupek v plotě – <i>mapa s. 91</i>	89	92	fukar – <i>mapa s. 229</i>	230
27	tyčka v plotě – <i>mapa s. 93</i>	90	93	zadina – <i>mapa s. 233</i>	232
28	podélný trámek v plotě – <i>mapa s. 97</i>	95	94/252.2	pytel na obilí – <i>mapa s. 547</i>	234
29	vrátko v plotě – <i>mapa s. 99</i>	98	95	sýpka (samostatná budova) – <i>mapa s. 235</i>	234
30	pole – <i>mapa s. 101</i>	100	96	místnost, kam se ukládá zrna – <i>mapa s. 237</i>	236
31	úhor – <i>mapa s. 103</i>	102	97	stoh slámy – <i>mapa s. 239</i>	238
32	úvrať – <i>mapa s. 105</i>	104	98	pokos – <i>mapa s. 241</i>	240
33	orat (hlubokou orbou) – <i>mapa s. 109</i>	107	99	kupka sena – <i>mapa s. 243</i>	242
34	podmítat – <i>mapa s. 111</i>	108	100	sotor – <i>mapa s. 245</i>	244
35	pluh – <i>mapa s. 113</i>	112	101	hrábě – <i>mapa s. 245</i>	246
36	kleče – <i>mapa s. 115</i>	114	102	hrabiště – <i>mapa s. 247</i>	246
37	slupice – <i>mapa s. 117</i>	116	103	příčný trámek hrabí – <i>mapa s. 249</i>	250
38	plaz – <i>mapa s. 121</i>	119	104	zuby (u dřevěných hrabí) – <i>mapa s. 251</i>	252
39	odhrnovačka – <i>mapa s. 123</i>	120	105	kopit – <i>mapa s. 253</i>	254
40	radlice pluhu – <i>mapa s. 125</i>	122	106	ranec (trávy) – <i>mapa s. 257</i>	256
41	krojidlo – <i>mapa s. 127</i>	126	107	trávnice – <i>mapa s. 259</i>	258
42	potykač – <i>mapa s. 129</i>	126	108	jetel – <i>mapa s. 261</i>	260
43	rádlo – <i>mapa s. 131</i>	132	109	vojtěška – <i>mapa s. 263</i>	264
44	radlice rádla – <i>mapa s. 135</i>	133	110	směska na krmení – <i>mapa s. 265</i>	266
45	plužní kolečka – <i>mapa s. 137</i>	136	111	brambor – <i>mapa s. 269</i>	268
46	zhlavík (plužních koleček) – <i>mapa s. 141</i>	138	112	bramborový klíček – <i>mapa s. 271</i>	272
47	houžev u plužních koleček – <i>mapa s. 143</i>	140	113	(brambor) klíči – <i>mapa s. 273</i>	274
48	ramena (plužních koleček) – <i>mapa s. 145</i>	144	114	bramborová nať – <i>mapa s. 277</i>	276
49	paprsek u bran – <i>mapa s. 147</i>	146	115	ohníček na poli – <i>mapa s. 279</i>	278
50	průvlačka – <i>mapa s. 149</i>	148	116	raný – <i>mapa s. 281</i>	282
51	hřeb (u bran) – <i>mapa s. 151</i>	150	117	kukuřice – <i>mapa s. 281</i>	282
52	obilí – <i>mapa s. 153</i>	152	118	krmná řepa – <i>mapa s. 283</i>	284
53	jarní obilí – <i>mapa s. 153</i>	154	119	krecht – <i>mapa s. 287</i>	286
54	žito – <i>mapa s. 155</i>	154	120	žebříňák – <i>mapa s. 289</i>	288
55	pšenice – <i>mapa s. 157</i>	156	121	vrchní bidlo žebřin – <i>mapa s. 291</i>	290
56	kosit obilí – <i>mapa s. 159</i>	156	122	plochá příčka v žebřinách – <i>mapa s. 293</i>	294
57	žně – <i>mapa s. 161</i>	158	123	kulatá příčka u žebříku – <i>mapa s. 295</i>	296
58	brousek na kosu – <i>mapa s. 161</i>	160	124	líšeň – <i>mapa s. 299</i>	298
59	nádobka na brousek – <i>mapa s. 163</i>	162	125	pavuza – <i>mapa s. 301</i>	300
60	kosa s obloukem – <i>mapa s. 165</i>	164	126	provaz na utahení pavuzy – <i>mapa s. 303</i>	302
61	hrabice (hrabičná kosa) – <i>mapa s. 169</i>	167	127	brzdit – <i>mapa s. 305</i>	306
62	roženec – <i>mapa s. 171</i>	168	128	brzdící špalek – <i>mapa s. 307</i>	308
63	ručka u travní kosa – <i>mapa s. 173</i>	172	129	zvrhnout (fůru) – <i>mapa s. 309</i>	310
64	kosiště – <i>mapa s. 175</i>	174	130	oj – <i>mapa s. 311</i>	314
65	obilné stéblo – <i>mapa s. 175</i>	176	131	horní výstupek na konci oje – <i>mapa s. 313</i>	314
66	hromádky posečeného obilí – <i>mapa s. 179</i>	176	132	zadní ramena vozu – <i>mapa s. 315</i>	316
67	srp – <i>mapa s. 179</i>	178	133	podjíždka – <i>mapa s. 319</i>	318
68	strniště nerovnoměrně vysoké – <i>mapa s. 181</i>	178	134	nápravník – <i>mapa s. 321</i>	320
69	neposečená stébla za sekáčem – <i>mapa s. 183</i>	180	135	šárka – <i>mapa s. 323</i>	322
70	povřísl – <i>mapa s. 185</i>	184	136	oplen – <i>mapa s. 325</i>	324
71	kolík na utahování povřísla – <i>mapa s. 186</i>	186	137	svorník – <i>mapa s. 327</i>	326

138	važiště – <i>mapa s. 329</i>	328	197	hřebelec – <i>mapa s. 439</i>	441
139	rozporoka – <i>mapa s. 331</i>	330	198	podsední kůň – <i>mapa s. 443</i>	442
140	závlačka u řetízku – <i>mapa s. 333</i>	332	199	náruční kůň – <i>mapa s. 445</i>	444
141	střední kování na rozporce – <i>mapa s. 335</i>	334	200	jeď! – <i>mapa s. 447</i>	446
142	náprava – <i>mapa s. 335</i>	336	201	stůj! – <i>mapa s. 449</i>	448
143	výztuž hlavy u kola – <i>mapa s. 337</i>	336	202	nalevo! – <i>mapa s. 451</i>	450
144	zákolník – <i>mapa s. 339</i>	338	203	napravo! – <i>mapa s. 453</i>	452
145	podložka u zákolníku – <i>mapa s. 341</i>	340	204	couvni! – <i>mapa s. 455</i>	454
146	dno vozu – <i>mapa s. 343</i>	342	205	koza bez rohů – <i>mapa s. 457</i>	456
147	bočnice u vozu pl. – <i>mapa s. 345</i>	346	206	(koza) se prská – <i>mapa s. 459</i>	458
148	čelo vozu – <i>mapa s. 347</i>	348	207	(koza je) březí – <i>mapa s. 461</i>	460
149	valník – <i>mapa s. 351</i>	350	208	kozel – <i>mapa s. 461</i>	462
150	košatina – <i>mapa s. 353</i>	354	209	vepř – <i>mapa s. 463</i>	462
151	přední konec sanic – <i>mapa s. 355</i>	354	210	(prase) chrochtá – <i>mapa s. 465</i>	466
152	koňský postroj – <i>mapa s. 357</i>	356	211	(svině) se bouká – <i>mapa s. 469</i>	468
153	oprat – <i>mapa s. 359</i>	358	212	(svině je) sprasná – <i>mapa s. 471</i>	470
154	otěže – <i>mapa s. 361</i>	360	213	sele – <i>mapa s. 473</i>	472
155	ohlávka – <i>mapa s. 363</i>	362	214	zvěrokleštíč – <i>mapa s. 475</i>	474
156	udidlo – <i>mapa s. 365</i>	364	215	prasečí – <i>mapa s. 477</i>	476
157	kleštiny – <i>mapa s. 367</i>	366	216	psí – <i>mapa s. 477</i>	478
158	poduška u chomoutu – <i>mapa s. 369</i>	368	217	psík – <i>mapa s. 479</i>	480
159	pobočnice – <i>mapa s. 371</i>	370	218	psice – <i>mapa s. 481</i>	480
160	pohřbetník – <i>mapa s. 373</i>	372	219	králík – <i>mapa s. 483</i>	482
161	jařmo – <i>mapa s. 375</i>	374	220	samice králíka – <i>mapa s. 483</i>	484
162	kolečko na vožení hlíny – <i>mapa s. 377</i>	376	221	(kočka) mňouká – <i>mapa s. 485</i>	486
163	trakař – <i>mapa s. 379</i>	380	222	(kočka) se honí – <i>mapa s. 487</i>	488
164	opěradlo trakaře – <i>mapa s. 381</i>	380	223	drůbež – <i>mapa s. 489</i>	491
165	popruh u trakaře – <i>mapa s. 383</i>	384	224	slepice – <i>mapa s. 493</i>	492
166	popruh u nůše – <i>mapa s. 387</i>	385	225	kohout – <i>mapa s. 493</i>	492
167	krosna – <i>mapa s. 389</i>	388	226	kokrhá – <i>mapa s. 495</i>	494
168	dobytek – <i>mapa s. 391</i>	390	227	kdákat – <i>mapa s. 497</i>	496
169	jalovice – <i>mapa s. 391</i>	392	228	volání na slepice – <i>mapa s. 499</i>	498
170	(kráva) se běhá – <i>mapa s. 393</i>	392	229	volání na husy – <i>mapa s. 501</i>	502
171	(kráva je) březí – <i>mapa s. 395</i>	396	230	volání na kachny – <i>mapa s. 503</i>	505
172	klapky na oči – <i>mapa s. 395</i>	396	231	kvočna – <i>mapa s. 507</i>	506
173	(kráva) se čistí – <i>mapa s. 397</i>	396	232	vejce – <i>mapa s. 507</i>	508
174	mlezivo – <i>mapa s. 399</i>	400	233	vejce bez skořápky – <i>mapa s. 509</i>	508
175	neodstavené tele – <i>mapa s. 401</i>	400	234	vyfouklé vejce – <i>mapa s. 511</i>	512
176	vemeno – <i>mapa s. 403</i>	404	235	(kuřátko) se klove – <i>mapa s. 513</i>	514
177	struk – <i>mapa s. 405</i>	406	236	zkažené vejce – <i>mapa s. 517</i>	516
178	nádoba na dojení mléka – <i>mapa s. 407</i>	408	237	kurník – <i>mapa s. 519</i>	518
179	(kráva) bučí – <i>mapa s. 409</i>	410	238	drůbežárna – <i>mapa s. 521</i>	518
180	přežvykuje – <i>mapa s. 411</i>	412	239	hřad – <i>mapa s. 523</i>	522
181	(kráva) trká – <i>mapa s. 413</i>	414	240	houser – <i>mapa s. 525</i>	524
182	pazneht – <i>mapa s. 415</i>	416	241	hejno hus – <i>mapa s. 527</i>	526
183	poklízet dobytek – <i>mapa s. 417</i>	418	242	(husa) kejhá – <i>mapa s. 529</i>	528
184	řezanka – <i>mapa s. 419</i>	420	243	housátko – <i>mapa s. 531</i>	528
185	řezačka – <i>mapa s. 419</i>	422	244	druhá housata – <i>mapa s. 533</i>	532
186	vyhazovat hnůj z chléva – <i>mapa s. 421</i>	422	245	šišky na krmení hus – <i>mapa s. 535</i>	534
187	močůvka – <i>mapa s. 423</i>	424	246	kachna – <i>mapa s. 537</i>	536
188	voznice (na močůvku) – <i>mapa s. 425</i>	428	247	kačer – <i>mapa s. 539</i>	538
189	rozhazovat hnůj po poli – <i>mapa s. 427</i>	428	248	kachňátko – <i>mapa s. 541</i>	540
190/253.2	kůň – <i>mapa s. 548</i>	429	249	krocán, krůta – <i>mapa s. 543</i>	542
191/253.3	pár (koní) – <i>mapa s. 548</i>	430	250	(holub) vrká – <i>mapa s. 545</i>	544
192	kobyla – <i>mapa s. 431</i>	430	251	hrdlička – <i>mapa s. 545</i>	546
193	(kobyla je) březí – <i>mapa s. 431</i>	432			
194	(kobyla) chce hřebce – <i>mapa s. 433</i>	432		Svodné mapy	547
195	(kůň) řehtá – <i>mapa s. 435</i>	436		252 svodná mapa	547
196	výmět koně – <i>mapa s. 437</i>	438		253 svodná mapa	548
	Zkratky				549
	Značky a symboly				551
	Značky autorů a exploraťorů				552
	Literatura (Slovníky – Atlasy)				553